

*Іванова Інна Леонідівна,
старший викладач кафедри іноземних мов факультету №1
Харківський національний університет внутрішніх справ
Коршєнко Анатолій Євгенович,
старший викладач кафедри іноземних мов факультету №1
Харківський національний університет внутрішніх справ*

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Однією з ключових компетентностей сучасної людини є володіння іноземною мовою. Зміна ставлення до вивчення іноземної мови закладена у сучасних державних навчальних програмах і тому це вже не просто навчальний предмет, а життєве уміння. Згідно з програмою вивчення іноземної мови в вищих навчальних закладах МВС, володіння іноземною мовою є не лише знанням сукупності правил і граматичних конструкцій, а й умінням використовувати їх в повсякденному житті. Таке зміщення акценту в навчанні іноземної мови збігається із сучасною тенденцією – компетентнісним підходом до навчального процесу, за яким спілкування іноземною мовою є однією з десяти ключових компетентностей людини ХХІ століття. Давно відома закономірність, що на базі теоретичних узагальнень уміння й навички формуються значно успішніше, ніж суто практичним шляхом. На сьогодні викладач однозначно не є єдиним джерелом знань у сучасному світі, адже курсанти і самостійно вміють шукати інформацію. Джерел із вільним доступом до інформації існує безліч, варто лише використати інтерактивні засоби. Але тут перед викладачем постає завдання пояснити курсантам як вони можуть використати отриману інформацію, побачити чи вміють вони перевіряти, синтезувати, зважувати та передавати її, чи можуть вони відібрати найкорисніше, як вони працюють з отриманою інформацією та вирішують проблеми. Для того, щоб ефективно вирішувати ці проблеми, необхідні життєві вміння. Простого використання низки лексичних одиниць і певних граматичних структур недостатньо, адже життєві ситуації далеко виходять за лінгвістичні межі. Однією із найпопулярніших класифікацій життєвих умінь є, так звані, «Seven Cs», де всі назви умінь розпочинаються з літери «С»: critical thinking – критичне мислення; creativity – креативність; collaboration – колаборація; cross-cultural understanding – (між)культурне усвідомлення; communication – комунікація; computer literacy – комп'ютерна грамотність; carrier and learning self-reliance – кар'єрна та навчальна впевненість в собі. Саме це і має стояти на меті в навчанні курсантів. Розвивати ці життєві вміння в аудиторії і поза її межами можна за допомогою правильно сформульованих запитань і правильно поставлених завдань на кожному етапі заняття та при виконанні кожного виду роботи, застосовуючи інтерактивні засоби навчання. Необхідно вести курсантів від розумової діяльності нижчого порядку (запам'ятовування, розуміння) до вищого порядку (застосування, аналіз, оцінювання, творення). Таким чином на заняттях курсант буде не просто вивчати іноземну мову, а й розвивати свої життєві вміння. Мова – багатогранний витвір людства. Виховна функція мови сприяє формуванню гармонійно розвиненої людини. В. Сухомлинський писав,

що закохана у красу слова, людина стає більш чутливою і вимогливою до естетичного й морального буття навколо себе. Саме закоханість у слово допомагає викладачеві досягти високого рівня професійної компетентності як інтегрованої особистісної якості. Однак любити мову - означає знати мову. Отже, знання мовних норм та вміння ефективно використовувати їх у конкретних мовленнєвих діях є обов'язковою умовою формування у курсантів мовнокомунікативної професійної компетентності. Процес навчання є процесом спільної діяльності того, хто вчить, і того, хто навчається. Довгий час в дидактиці він трактувався як передача знань від однієї особи – іншій. При такому традиційному навчанні той, хто навчав, був активним, а той, хто вчився – пасивним. Новий підхід до навчання іноземної мови базується на тому, що друга особа в цій парі повинна вчитися, здобувати мовну та мовленнєву компетентність. Лише активно навчаючись, курсанти здобудуть лінгвістичну компетентність, тобто навчатися того, що буде їм потрібне у майбутній професійній діяльності та в особистому житті. Вивчаючи іноземну мову курсанти також здобувають соціально-культурну компетентність, тобто засвоюють інформацію про країну, мову якої вивчають, при звичаються до поведінки серед представників інших народів, здобувають досвід встановлення та підтримування мовних контактів, закладають основи культурного міжетнічного порозуміння. Найважливішою місією викладача у підготовці спеціаліста правоохоронної сфери є формування особистості громадянина, налаштування його на життя та діяльність у світі, що постійно змінюється, розвиток його інтелектуального потенціалу, підготовка до професійної діяльності. Серед ключових навичок, що забезпечують компетентність майбутнього фахівця правоохоронної діяльності є правильне сприймання інформації, її оцінка і обробка; планування власної інтелектуальної праці; творче вирішення мовних та мовленнєвих проблем; міжособистісна комунікація та співпраця; користування комп'ютером та використання інформаційних технологій у своїй діяльності. Надзвичайно важливо розуміти, що компетентність формується цілком інакше, ніж набуваються знання. Для засвоєння знань достатньо передати інформацію від викладача до курсанта вербальним способом, а компетентність формується і вдосконалюється тільки під час діяльності, зокрема мовленнєвої. Щоб здобути компетентність, курсант має стати активним. Щоб забезпечити формування у курсантів мовної та мовленнєвої компетентності, викладач повинен, перш за все, дбати про створення оптимальних умов для досягнення успіхів, використовуючи психологічно комфортні для кожного курсанта форми та інтерактивні засоби навчання.

Список використаних джерел:

1. Кудряшова В.А., Кириченко Л.Г. Некоторые аспекты коммуникативного содержания и коммуникативной компетентности обучения иностранному языку/ В.А. Кудряшова, Л.Г. Кириченко // Наукові праці ОНАЗ імені О.С.Попова. 2005. №2.
2. Тинкалюк О. Сутність і структура іншомовної комунікативної компетентності студентів немовних спеціальностей вищих навчальних закладів / О. Тинкалюк // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. – 2008. – Вип 24. – С. 53–63